

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Fisi 3

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Περιγραφή

Οι δείκτες που περιγράφουν την κατάσταση διατήρησης και αξιοποίησης και τον τρόπο διαχείρισης του περιαστικού δάσους και γενικότερα των δασικών εκτάσεων γύρω από την πόλη της Θεσσαλονίκης συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την αειφόρο ανάπτυξη της πόλης.

Σημασία του δείκτη

Για να αποδώσει τον άριστο συνδυασμό αγαθών και υπηρεσιών το περιαστικό δάσος είναι ανάγκη όχι μόνο να προστατεύεται, αλλά και να διαχειρίζεται. Οι σημαντικότερες υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει το περιαστικό δάσος στους κατοίκους είναι:

- Αισθητική και διέξοδος αναψυχής.
- Καθαρισμός ρύπων με τα ρεύματα του αέρα που δημιουργεί, ρύθμιση των ακραίων θερμοκρασιών και της σχετικής υγρασίας.
- Ρύθμιση φωτισμού (αντιθαμβωτική προστασία).
- Μείωση θορύβου στα σημεία που παρεμβάλλεται μεταξύ δομημένου ιστού και περιφερειακής οδού.

Για τους λόγους αυτούς κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη δείκτη(-ών) που να περιγράφουν και να αντανakλούν την ποιότητα και τη σταθερότητα του οικοσυστήματος του περιαστικού δάσους, καθώς και την αξιοποίησή του.

Μεθοδολογία υπολογισμού

Χαρακτηρίζονται οι διαθέσιμοι οικότοποι ανάλογα με τα κυρίαρχα είδη της επικρατούσας βλάστησης (δάσος, δασολίβαδο, θαμνολίβαδο, φρυγανολίβαδο, ποολίβαδο, κλπ.) και προσδιορίζονται ο βαθμός φυτοκάλυψης (%), η σύνθεση της βλάστησης (%), ο δείκτης ποικιλότητας των Shannon-Wiener (H'):

$$H' = - \sum_{i=1}^n P_i \cdot \ln P_i$$
, όπου P_i το ποσοστό των ατόμων του i είδους και n το σύνολο των ειδών.

Επίσης υπολογίζεται ο ημερήσιος αριθμός επισκεπτών σε χώρους αναψυχής και ο μέσος χρόνος επίσκεψης ανά άτομο και προσδιορίζονται οι εποχιακές και ετήσιες μεταβολές τους.

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Πορεία του δείκτη

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τον υπολογισμό του δείκτη.

Καταγραφή ελλείψεων – Προτάσεις μελλοντικών δράσεων

Σήμερα, ουσιαστικά καμία υπηρεσία δε λαμβάνει σε τακτικά ή ακανόνιστα χρονικά διαστήματα στοιχεία, τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για την κατασκευή δεικτών. Αναμένεται όμως η συγκρότηση ενός νέου φορέα (είναι ήδη υπό συζήτηση) με τη συμμετοχή και τη σύμφωνη γνώμη διάφορων υπηρεσιών και άλλων φορέων (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Νομαρχία Θεσσαλονίκης, ΟΤΑ, Διεύθυνση Δασών, Δασαρχείο Θεσσαλονίκης, Πυροσβεστική, κ.ά.), ο οποίος θα μεριμνά για την αναβάθμιση και την αειφορική διαχείριση του περιαστικού δάσους. Η συγκρότησή του μάλιστα, αναμένεται να επιταχυνθεί με την ολοκλήρωση ποικίλων τεχνικών έργων περιβάλλοντος που θα αναβαθμίσουν αισθητικά το περιαστικό δάσος και εκτιμάται ότι πρόκειται να αποτελέσουν το έναυσμα για την ανάδειξή του ως σύγχρονο πάρκο - υπόδειγμα στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Στην περίπτωση αυτή, αναμφίβολα θα υπάρξουν στοιχεία για την κατασκευή δεικτών που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και ίσως να αποτελέσουν υπο-ενότητα ή και ξεχωριστή ενότητα στο προτεινόμενο Σύστημα Δεικτών Περιβάλλοντος και Αειφορίας για τη Θεσσαλονίκη, όπως οι διαχρονικές μεταβολές του βαθμού φυτοκάλυψης, της σύνθεσης της βλάστησης, της ποικιλότητας φυτών και ζώων, της δυναμικής των ζωικών πληθυσμών, του αριθμού των επισκεπτών, του μέσου χρόνου επίσκεψης, κ.ά.